

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro podporu implementace opatření stanovených v programech zlepšování kvality ovzduší

Zóna Střední Morava (CZ07), Aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek (CZ08A), Zóna Moravskoslezsko (CZ08Z)

Aktualizace programů zlepšování kvality ovzduší (PZKO) pro rok 2024

9. 11. 2023, online (Webex)

MŽP na úvod jednání uvedlo, že připravuje aktualizaci PZKO pro rok 2024. Dle předběžných dat se bude aktualizace týkat zejména právě zón CZ07 a CZ08Z a aglomerace CZ08A. V těchto územích je totiž v současnosti nejen splněna podmínka překročeného imisního limitu (viz ročenka ČHMÚ 2022¹), ale zároveň aktualizovaný scénář vývoje kvality ovzduší se zahrnutím stávajících opatření ukázal, že tato nejsou dostatečná a bude zapotřebí stanovit opatření dodatečná.

Aktualizovaný scénář vývoje kvality ovzduší se zahrnutím stávajících opatření byl proveden k roku 2025, jelikož se jedná o cílový rok stávajícího PZKO z roku 2020, který k tomuto datu na základě tehdy známých informací predikoval dosažení imisních limitů.

Aktualizovaný scénář vývoje kvality ovzduší do roku 2025 potvrdil, že stávající opatření je možné i nadále považovat za dostatečná pro dosažení imisního limitu pro částice PM₁₀ a PM_{2,5}, a to pro území celé ČR (tj. vč. CZ07, CZ08A a CZ08Z). Nedostatky byly identifikovány pouze u imisního limitu pro benzo(a)pyren, a to právě na území CZ07, CZ08A a CZ08Z. V ostatních zónách a aglomeracích v rámci ČR nebyl problém s dosažením benzo(a)pyrenu identifikován (stávající opatření jsou pro zbytek území ČR dostatečná i pro dosažení imisního limitu pro benzo(a)pyren).

MŽP nicméně získalo od MPO novou projekci spotřeby paliv do roku 2030, která počítá s významným úbytkem spalované biomasy v domácnostech a obecně s úbytkem kotlů na pevná paliva, což je ostatně jako současný trend potvrzeno i v rámci kotlíkových dotací, kde se mezi žadateli významně prosazují zejména bezemisní zdroje vytápění (tepelná čerpadla). Tyto očekávané události, které se budou postupně do roku 2030 prosazovat, bude třeba vzít v potaz, jelikož budou mít na budoucí koncentrace benzo(a)pyrenu klíčový vliv. MŽP proto v případě benzo(a)pyrenu přistoupilo k výpočtu dodatečného scénáře vývoje kvality ovzduší za využití nové projekce spotřeby paliv MPO, na základě které bude teprve přistoupeno ke stanovení dodatečných opatření spočívajících např. v tom, jak

¹ https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/22groc/gr22cz/Obsah_CZ.html,
https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/tab_roc/2022_enh/index_CZ.html

urychlit odklon od pevných paliv, který se k roku 2030 očekává. Tento scénář bude hotový cca do konce ledna 2024.

Poté MŽP dle potřeby osloví zástupce zóny CZ07 a CZ08Z a aglomerace CZ08A k další konzultaci, pokud to bude nezbytné pro získání informací pro vyhotovení aktualizace.

V mezidobí MŽP navrhuje přítomným zvážit potenciální dodatečná opatření, jelikož zdroje znečištění ovzduší benzo(a)pyrenem jsou bezpečně známy. Jedná se o domácnosti a na území aglomerace CZ08A také o průmysl. **MŽP proto požádalo zástupce CZ07, CZ08Z a CZ08A o zaslání případných opatření, která se na jejich území realizují pro další snížení koncentrací benzo(a)pyrenu. Dále MŽP požádalo přítomné o reakci na případnou možnost využití vyhlášky k omezení spalování pevných paliv na jejich území.**

V rámci diskuse zástupci ORP a krajů zmínili některé projekty², které realizují a které by MŽP mohlo vzít v potaz jako zdroj informací pro aktualizaci PZKO. Také bylo z diskuse zřejmé, že spíše než vynucené omezování spalování pevných paliv vyhláškou, považují zástupci ORP a krajů za vhodnější provedení další informační kampaně a pokračování dotační podpory na výměnu kotlů.

MŽP v závěru uvedlo, že uvítá také reakci ORP a krajů k tématu, jak efektivně zajistit, že po roce 2024 budou skutečně kotle nižší než 3. třídy odstaveny z provozu dle požadavku zákona o ochraně ovzduší, a dále k tématu, jak mobilizovat zbývajících potenciálních žadatelů kotlíkových dotací k podání urychlené žádosti o podporu.

V závěru jednání MŽP připomnělo, že v roce 2016 byla zavedena Pracovní skupina pro podporu implementace opatření PZKO (Status pracovní skupiny byl aktualizován dle platného PZKO 2020+ a je k dispozici na webových stránkách MŽP³). Členy Pracovní skupiny jsou zástupci ORP a krajů (případně další dle potřeby a tématu jednání). Tuto Pracovní skupinu bude vhodné využít i v rámci aktualizace PZKO pro rok 2024. Dnešní jednání proto považuje MŽP za její první zasedání k tématu aktualizace PZKO 2024, jelikož se okruh pozvaných na dnešním jednání shoduje s definovanými členy Pracovní skupiny dle výše zmíněného Statutu. V minulosti se jednání ve formě Pracovní skupiny osvědčila zejména díky aktivnímu sdílení informací z pozice MŽP => kraj + ORP a následně sdílení informací z pozice kraj + ORP na další své podřízené orgány a obce dle potřeby a uvážení člena pracovní skupiny. Pro sdílení informací touto formou může sloužit např. tento zápis.

² Např. Moravskoslezský kraj zmínil projekt KAPOOO: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/krajsky-akcni-plan-pro-oblast-ochrany-ovzdusi--kapooo-10409/

³ https://www.mzp.cz/cz/statut_pracovnich_skupin_ovzdusi

Zapsala: Vendula Breburdová, oddělení kvality ovzduší

Schválil: Kurt Dědič, ředitel odboru ochrany ovzduší